

Věc : Státní dozory 2018 – obecné informace o výsledcích kontrol

Státní dozory v roce 2018 byly obsahově zaměřeny zejména na plnění povinností vlastníků drah, provozovatelů drah a dopravců, které jsou stanoveny zákonem o dráhách a prováděcími předpisy k zákonu č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon o dráhách“).

V roce 2018 bylo pověřenými pracovníky DÚ, sekce stavební provedeno **445** výkonů státního dozoru. Státní dozor byl zaměřen na plnění povinností vlastníků dráhy, provozovatelů dráhy a dopravců stanovené právními předpisy v zájmu bezpečného provozování dráhy a drážní dopravy. Vzhledem ke zkušenostem z výkonu státních dozorů v předcházejících letech byl jejich výkon zaměřen zejména na :

- zajišťování údržby a oprav dráhy v rozsahu nezbytném pro její provozuschopnost (§ 20 odst. 1 zákona o dráhách),
- provádění pravidelných prohlídek a měření staveb drah v souladu s ustanoveními přílohy č. 1 vyhlášky č. 177/1995 Sb., kterou se vydává stavební a technický řád drah, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“)
- provozování drážní dopravy v rozporu s pravidly pro provozování drážní dopravy (§ 35 odst. 1 písm. a zákona o dráhách),
- vydávání vnitřního předpisu o provozování dráhy a o odborné způsobilosti a znalosti osob zajišťujících provozování dráhy (§ 22 odst. 1 písm. b) zákona o dráhách),
- prověřování, zda při provozování a údržbě dráhy splňují strukturální a provozní subsystémy a jejich jednotlivé části základní požadavky na konstrukční a provozní podmínky a technické specifikace propojenosti (§ 49e zákona o dráhách).

V případech, kdy byly zjištěny nedostatky, byl vlastník dráhy, případně její provozovatel nebo dopravce vyzván k jejich odstranění ve stanoveném termínu.

Zvýšená pozornost byla, jako v minulých letech, věnována i dráhám zařazeným do transevropského železničního systému.

Výkon státního dozoru byl s ohledem na stálý nárůst střetů silničních a drážních vozidel na železničních přejezdech zabezpečených světelným přejezdovým zabezpečovacím zařízením bez závor zaměřen právě na tyto přejezdy. V této oblasti byl výkon SD zaměřen zejména na zjišťování potřebných rozhledů na výstražníky a na rozhledové poměry při poruše PZZ a rychlosti drážních vozidel 10 km/h. V tomto směru nejsou při SD shledávány závady. Z toho lze vyvodit závěr, že nárůst mimořádných událostí na těchto přejezdech je způsoben častějším porušováním pravidel silničního provozu ze strany řidičů motorových vozidel.

Dále byl výkon SD zaměřen zejména na provádění údržby a kontrol dráhy v rozsahu nezbytném pro její provozuschopnost, dále na provádění pravidelných prohlídek a měření staveb drah v souladu s ustanoveními přílohy č. 1 vyhlášky. V této oblasti nejsou již dlouhodobě shledávány závady. Z dlouhodobého hlediska jsou však trvale zjišťovány nedostatky na vlečkách, proto byl výkon SD zaměřen v podstatné míře i tímto směrem. Výkon SD byl proveden na vlečkách různých vlastníků a provozovatelů vleček. V této kategorii drah je dlouhodobě zjišťován

Wilsonova 300/8, 121 06 PRAHA 2

972241840

podatelna@ducr.cz

www.ducr.cz

IČO: 613 794 25

Datová schránka: 5mjaatd

největší počet závad, a to zejména v neprovádění prohlídek a údržby v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 177/1995. Sb., pro zajištění její provozuschopnosti, neexistenci nebo neúplnosti vnitřních předpisů a neplnění oznamovacích povinností podle ZOD.

Ve několika případech byl proveden výkon SD pro zjištění zdroje ohrožení dráhy a drážní dopravy. V případech, kdy vlastních zdroje ohrožení neprovedl opatření sám, bylo s tímto vlastníkem zahájeno správní řízení.

Sekce provozně-technická vykonala v roce 2018 celkem **359** státních dozorů.

Odbor bezpečnosti a licencí vykonával i v roce 2018 státní dozory zaměřené stejně tak jako v letech minulých na oblasti své působnosti. Oddělení bezpečnosti a práv cestujících se zaměřilo na kontroly provozovatelů drážní dopravy na celostátní nebo regionální dráze, na osvědčení dopravce, systémy bezpečnosti, naplňování a dodržování vnitřních předpisů jednotlivých provozovatelů, včetně jejich kontrolní činnosti. Oddělení (odbor) ve spolupráci s ostatními odbory sekce provozně – technické provádělo velké audity s komplexní kontrolou na problematiku plnění povinností dopravců a fungování systému bezpečnosti a to především u větších společností. Dále oddělení bezpečnosti a práv cestujících vykonávalo státní dozory s podobným zaměřením jako jsou komplexní dozory u menších dopravních a stavebních společností. Tyto kontroly byly prováděny vlastními silami. Oddělení také provedlo několik kontrol na plnění bezpečnostního doporučení vydané Drážní inspekcí na tratích, které jsou řízeny zjednodušeným způsobem podle předpisu D3, v podstatě u všech provozovatelů regionálních drah. Při státních dozorech byly zjištěny v některých případech nedostatky v oblasti neoznámení změn předpisů, neprovedení změn v předpisech vycházející ze změny legislativy, nedostatečná kontrolní činnosti, pozdní předložení dokladů o zdravotní nebo odborné způsobilosti zaměstnanců. Oddělení úředních povolení a licencí zaměřilo svojí kontrolní činnosti především na plnění povinností provozovatele dráhy – vlečky, dopravců provozující drážní dopravu na vlečkách a povinnosti vlastníka vlečky. Závady a nedostatky byly hlavně oblasti označení dráhy, zajištění technické způsobilosti, provádění pravidelných prohlídek a měření podle vyhlášky, chyby v předpisech a neoznámení změn údajů uvedených v úředním povolení a licencí.

Samostatné oddělení způsobilosti osob vykonávalo v roce 2018 státní dozory se zaměřením na odbornou a zdravotní způsobilost osob řídících drážní vozidla na dráze celostátní, regionální a vlečce. Pozornost byla věnována podkladům pro vydání osvědčení strojvedoucího, provedených školeních, zkoušek odborné způsobilosti, rejstříku vydaných osvědčení strojvedoucího a záznamů o provedených kontrolách podle § 46q zákona o dráhách. Při státních dozorech nebyly zjištěny závažné nedostatky.

V oblasti určených technických zařízení elektrických (dále jen „UTZ/E“) byly výkony státního dozoru zaměřeny na všechny druhy elektrických zařízení specifikovaných v § 1 odst. 4 vyhlášky č. 100/1995 Sb. kterou se stanoví podmínky pro provoz, konstrukci a výrobu určených technických zařízení a jejich konkretizace (Řád určených technických zařízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 100/1995 Sb.“). Výkon státního dozoru ve věcech drah byl zaměřen zejména na plnění § 22 a § 47 zákona o dráhách, tj. provozování UTZ/E s platným průkazem způsobilosti a v technickém stavu, který odpovídá schválené způsobilosti, dále na plnění ustanovení o odborné způsobilosti v elektrotechnice dle přílohy č. 4 vyhlášky č. 100/1995 Sb. V rámci výkonu státního dozoru ve věcech drah dále byly dle „Podmínek pro prověřování právnických osob“, uveřejněných ve Věstníku dopravy č. 12/06 pod č.j.: 36/2006-130-SPR/2 ze dne 18.5.2006, provedeny kontroly u právnických osob, provádějící technické prohlídky a zkoušky UTZ/E.

Odbor určených technických zařízení neelektrických vykonal státní dozory ve věcech drah u 52 dozorovaných subjektů. Ve srovnání s rokem 2017 došlo k mírnému zvýšení počtu kontrol i přesto, že nebyl k dispozici zaměstnanec s pověřením ke kontrolám po obsazení tabulkového místa na oddělení dopravních, zdvihacích, tlakových a plynových zařízení.

Z tohoto počtu státních dozorů ve věcech drah bylo provedeno u 28 subjektů v odbornosti tlakových a plynových zařízení. Všechny kontroly byly provedeny u provozovatelů železničních drah a dopravců. Vzhledem ke kontrolní činnosti u dopravních podniků v minulých letech nebyl

státní dozor vykonán žádný. V odbornosti zdvihacích a dopravních bylo vykonáno státní dozory u 24 subjektů, z tohoto počtu vykonány státní dozory u 12 provozovatelů lanových drah, u 2 provozovatelů lyžařských vleků a 1 provozovatele vodního vleku na základě vnějšího podnětu. Zbývající státní dozory byly vykonány u provozovatelů železničních drah, provozovatelů železniční dopravy a dopravních podniků.

Oddělení RID celkem vykonalo 37 kontrol se zaměřením kontrol v provozu a to na plnění povinností dopravců podle kapitoly 1.4 předpisu RID, jakož i plnění povinností odesílatelů, příjemců, provozovatele železniční infrastruktury a dalších účastníků ve smyslu kapitoly 1.4 RID. Ve srovnání s předcházejícím rokem došlo k poklesu způsobeným dlouhodobou nemocností jednoho zaměstnance. Jednalo se i o kontroly v kolejišti provozovatele dráhy celostátní SŽDC s.o. v obvodech PO Ústí n.L., žst. Česká Třebová, Nymburk a Kralupy nad Vltavou. Některé kontroly byly provedeny ve spolupráci s oddělením ECM odboru drážních vozidel.

Při výkonech kontrol se pozornost týkala především plněním požadavků stanovených pro železniční cisternové vozy a na platnost průkazů způsobilosti cisteren těchto vozů. Pozornost byla rovněž věnována dokladům o školení pracovníků podílejících se na přepravě nebezpečných věcí, platnosti osvědčení bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí, uzavřeným smlouvám s bezpečnostními poradci, posledním výročním zprávám o činnostech při přepravě nebezpečných věcí, bezpečnostním (havarijním) plánům, a dále hlášením o nehodách a mimořádných událostech při přepravě nebezpečných věcí.

Počet kontrol byl ovlivněn dlouhodobou nemocí vedoucího oddělení a odchodem jednoho zaměstnance do starobního důchodu k 31.12.2017 a s tím souvisejícím nástupem nové zaměstnankyně, která v průběhu roku absolvovala praktické zacvičení a následné zkoušky tak, aby byla schopná samostatného výkonu kontrolní činnosti.

Při kontrolách byly vesměs zjišťovány nedostatky, které přímo neohrožovaly provoz a přepravu nebezpečných věcí a které byly ve většině případů odstraněny během vlastní kontroly.

V roce 2018 se neuskutečnila žádná přeshraniční kontrola přepravy nebezpečných věcí ve spolupráci s kontrolními orgány sousedních zemí.

V roce 2018 byl uskutečněn odborem určených technických zařízení neelektrických ve spolupráci s odborem drážních vozidel dozor podle ustanovení zvláštního právního předpisu nad stanovenými výrobky (§ 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 22/21997 Sb. a § 49 zákona č. 90/2016 Sb) a ostatními výrobky (§ 7 odst. 1 zákona č. 102/2001 Sb.) určenými pro provozování dráhy a drážní dopravy, které jsou součástí dráhy nebo drážních vozidel, nad drážními vozidly, určenými technickými zařízeními a nad strukturálními a provozními subsystémy na dráhách zařazených do evropského železničního systému v souladu s ustanovením § 55 odst. 2 zákona o dráhách. Celkem bylo provedeno 6 dozorů, z toho 5 na lanových drahách a 1 na lyžařském vleku. Výkon dozoru byl proveden na dílčí systémy a bezpečnostní prvky lanových drah a lyžařských vleků v souladu s ustanovením § 4 odst. 3 nařízení vlády č. 70/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na zařízení pro dopravu osob (do 21.1.2018) a následně podle čl. 39 Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2016/424/EU.

Pokračoval dozor u tuzemského výrobce dílčího systému mobilního evakuačního zařízení (DS6) a bezpečnostního prvku záchranářské kladky pro evakuaci osob z lanové dráhy jako součást toho dílčího systému. Výrobce původně provedl posouzení shody s nesprávným notifikovaným subjektem nyní oznámeným subjektem. Výrobce měl k dispozici pouze výrobky v prototypovém – schvalovaném provedení a nedošlo k jejich uvedení na trh resp. k distribuci. Na tuto skutečnost byl upozorněn. Dále byl upozorněn na skutečnost, že směrnice č. 2000/9/EC resp. nařízení vlády č. 70/2002 Sb. končí svou platnost 21.4.2018 pro oblast posuzování shody a bude nahrazena Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 424/2016/EU. Bohužel se zde projevila negativně přechodná doba a s tím související vnitrostátní autorizace a následné jmenování oznámených subjektů. Vlastní jmenování a uvedení oznámených subjektů k posuzování shody DS a BP lanových drah v OJEU bylo opožděné a projevil se i v tomto konkrétním případě.

U všech vykonaných dozorů u jednotlivých subjektů - výrobců a dodavatelů/distributorů zařízení nebylo nutné přikročit k uplatnění ochranné doložky či uložení sankcí.

V závěru roku 2018 byla řešena problematika DS5 – ovládání u přemístěné lanové dráhy v rámci České republiky, kdy byla bezprostředně ohrožena bezpečnost provozu. Vlastní nastavení a naprogramování nesouvisí jen s tímto zásahem, ale také s projektem a výpočtem lanové dráhy a ověření jednotlivých skupin. Toto bylo vyřešeno stavebníkem, jenž se obrátil na původního výrobce DS.

Od 21.4.2018 je Drážní úřad jediným orgánem v ČR pro kontroly dílčích systémů a bezpečnostních prvků lanových drah a lyžařských vleků, jelikož skončila vnitrostátní kompetence České obchodní inspekce pro lyžařské vleky zrušením nařízení vlády č. 70/2002 Sb.

Výsledky státních dozorů za rok 2018 budou využity při zaměření státních dozorů DÚ pro rok 2018. V roce 2019 budou nadále pokračovat i následné státní dozory na základě vlastních zjištění.

Ing. Jiří Kolář, Ph.D.
ředitel Drážního úřadu